

Proglas tisočev maturantov ob 280-letnici novomeške gimnazije

Spoštovane Slovenke, spoštovani Slovenci,

Mi, maturantke in maturanti novomeške gimnazije vseh generacij, ob 280. obletnici njene ustanovitve s ponosom in hvaležnostjo obeležujemo eno najpomembnejših obletnic slovenskega šolstva.

Pred 280 leti, 8. avgusta 1746, je bila z [ustanovno listino cesarice Marije Terezije](#) ustanovljena novomeška gimnazija – [prva javna gimnazija v habsburški monarhiji](#). S tem dejanjem je bilo postavljeno [trdno izhodišče](#) za razvoj izobraževanja, kulture, znanosti in javnega življenja na Slovenskem.

Na pročelju nekdanje gimnazije ob frančiškanski cerkvi v Novem mestu je bila 04.10.2018 [postavljena spominska plošča](#) v zahvalo Novomeščanom, ki so bili leta 1744 tako modri, daljnovidni in pogumni, da so cesarici Mariji Tereziji predlagali, da v Novem mestu ustanovi gimnazijo.

V skoraj treh stoletjih je novomeška gimnazija izobrazila tisoče mladih ljudi. Med njenimi maturanti so znanstveniki, učitelji, zdravniki, inženirji, podjetniki, umetniki, duhovniki, športniki, kulturniki in številni drugi, ki so s svojim znanjem in delom prispevali k razvoju Dolenjske, Bele krajine, Slovenije in mednarodne skupnosti.

Ob tem visokem jubileju se maturanti vseh generacij s spoštovanjem zahvaljujemo profesorjem, zaposlenim, staršem in vsem, ki so skozi desetletja ustvarjali okolje, v katerem je bilo znanje najvišja vrednota.

Hkrati se zavedamo, da je prihodnost Slovenije odvisna od kakovosti izobraževanja, odprtosti do novih spoznanj ter pripravljenosti na sodelovanje. V času hitrega razvoja znanosti, digitalnih tehnologij in [uporabe orodij umetne inteligence](#) ostajajo radovednost, kritično razmišljanje, ustvarjalnost, etična odgovornost in medsebojno zaupanje temelj uspešne družbe.

Zato pozivamo vse prebivalce Slovenije:

- spoštujmo znanje in izobraževanje kot največjo naložbo v prihodnost;
- podpirajmo mlade pri njihovem razvoju in ustvarjalnosti;
- ohranjajmo kulturno in znanstveno dediščino ter jo povezujmo s sodobnimi dosežki;
- krepijmo sodelovanje med generacijami in med ustanovami doma ter v svetu;
- skupaj ustvarjajmo odprto, povezano in ustvarjalno Slovenijo.

S ponosom na bogato dediščino in z zaupanjem v prihodnost izrekamo skupno zavezo:

- Znanje, pridobljeno v preteklosti, naj bo navdih za prihodnost.
- Sodelovanje med ljudmi naj bo pot do napredka.
- Odgovornost do prihodnjih generacij naj bo naše skupno vodilo.

Ob 280-letnici ustanovitve gimnazije nastaja [e-spomenik tisočem maturantom](#) – trajni digitalni prostor skupnega spomina in sodelovanja. Namenjen je ohranjanju zgodovine gimnazije, zbiranju osebnih pričevanj, fotografij, dokumentov, raziskav in drugih prispevkov maturantov vseh generacij. Vsak prispevek predstavlja del mozaika skupne dediščine, ki povezuje preteklost, sedanost in prihodnost. [E-spomeniki](#) maturantov so sestavina kulturne dediščine.

[E-povezovanje maturantov vseh šol v Sloveniji](#) ponuja izjemen potencial za mreženje, ohranjanje stikov in medsebojno podporo. Digitalne platforme lahko premostijo generacijske in geografske razdalje ter ustvarijo trajno skupnost. To je zlasti pomembno v vse bolj digitalizirani družbi in razmerah pospešene uporabe orodij umetne inteligence.

Naj bo 280-letnica novomeške gimnazije praznik vseh, ki verjamemo v moč znanja, odgovornosti in [sodelovanja](#). Novomeška gimnazija je ena od zibelk slovenskega izobraževanja in njena 280-letna tradicija predstavlja del skupne kulturne in izobraževalne dediščine Slovenije.

Naj živi novomeška gimnazija! Naj živi znanje, ki povezuje generacije!

V Novem mestu, 8. avgusta 2026

[Maturanti novomeške gimnazije vseh generacij](#)